

Olcsó filmek szemléje

Cinematrix - cinematrix@mail.index.hu

2009. 01. 26., 22:13 | Frissítve: 1 órája

Tizennyolc film, ebből tizenhárom premierfilm versenyez a hivatalosan ma megnyíló 40. Magyar Filmszemlén. Bár a szemletanács elnöke, Novák Emil szerint a szemle fő mondanivalója a filmekről szól, nem a pénzről; mindkettőnek utána néztünk.

A magyar filmtörvény fél évig tartó brüsszeli átvizsgálása miatt feleannyi adókedvezményt vettek igénybe a 2008-ban forgatott filmekre, mint lehetett volna. A filmiroda 3,8 milliárd forint adókedvezményre jogosító igazolást adott csak ki, 2009-ben pedig a magyar filmekre adott keretet sem emelik a több éve behatárolt 5,4 milliárdról. Nem véletlen, hogy a 40. Magyar Filmszemlén is kisebb költségvetésű filmek versenyeznek, igaz, hogy abból sok indul. Idén átlagban 179 millió forint egy film költségvetése, ami jóval a normál 300 milliós összeg alatti. A legolcsóbb Szajki Péter Intim fejlődése volt, tizenkétfélmillió forintba került, a legdrágább Goda Kriszta 559 millió forintos Kaméleonja.

A tizennyolc versenyző játékfilmből tizenhárom premier, ebből nyolc első film; bár még Edelényi János rendezőét is idesorolják, aki már a hetvenes években is forgatott tévéjátékfilmeket, de tény, hogy moziforgalmazásra most készült először. Az előzsűri három első filmet is elutasított tartalmi hibák miatt. (Náluk csak a berlini előválogatók voltak szigorúbbak, Pater Sparrow filmje mellett Vranik Roland és Sopsits Árpád filmjét is bekérték, de egyik sem szerepel majd a Berlinalén.)

Vranik Roland: Adás

"Takkra kész leszünk" - mondta Vranik Roland, a 2005-ös szemle fődíjasa, aki az elmúlt két hétben a kópiák fényelésével foglalkozott. Ezúttal antiutópiát készített. Az Adás arról szól, hogy mire megy az ember, ha valami fontos technikai eszközt megvonnak tőle. Az egész egy kocsmai beszélgetésből nőtte ki magát, és bár lassú, Vranik szerint sokkal eseménydúsabb, mint előző filmje, a beszívott kéményseprőről szóló Fekete kefe. Az ismert színészeket nélkülöző második filmet is Pohámok Gergely fényképezte, és a hatvan százalékát Budapesttől 1500 kilométerre, Mundruczó Deltájának romániai helyszínétől nem messze vették fel. "Ők egy nádasban, mi egy városban, Konstancában forgattunk, a két film teljesen más világ" - jegyezte meg. A költségvetés 277 millió forint, amibe összesen 132 millió forintnyi [állami támogatás \[1\]](#) került. Vranik előző filmjét 24 ezren látták.

február 1. 21:30 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

február 2. 14:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

február 2. 18:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

Pálfi György: Nem vagyok a barátod

"Ne mondja senki, hogy nem lehet pénz nélkül, barátokkal filmet csinálni" - mondta Pálfi György, aki a fesztiválkedvenc Hukkle és Taxidermia után

hatvanmillió forintból hozott össze egy rögtönzésen alapuló filmet. Százötven ember legvadabb magánsztoriját hallgatták meg, mire azt a kilencet megtalálták, amivel tavaly januárban belevágtak a [húsznapos forgatásba \[2\]](#). "Megpróbáltunk mindenkit összehozni mindenkivel, olyan helyzetekbe vittük őket, hogy nem tudták a másik szándékait, és helyben kellett reagálniuk. Semmit nem írtunk meg előre, a film mégis nagyon klasszikus lett - folytatta Pálfi. - A filmet Ruttkay Zsófiával, Réthly Attilával és a szereplőkkel közösen rendeztük. Hasonló módszerekkel Cassavetes, Mike Leigh és Lars von Trier is dogozott már, de ők inkább a forgatás előtt improvizáltak, a forgatásra már kész elképzelésekkel érkeztek." Egyedül a Taxidermia lángpéniszű tisztiszolgája, Czene Csaba, és a Tabló romalánya, Fátyol Kamilla színész, különben játszik benne szociális munkás, tanárnő, reklámmenedzser és az a volt manóken is, aki a Nyomozó elején kiesik az ablakon. "Sokan egy színes-szagos durva filmet várnak tőlem, de ez egy kézikamerás, párkapcsolati mozi, amiben a saját életünk közhelyei nagyon őszintén és dokumentaristán jelennek meg." Pálfi mindkét előző filmje 35 ezer körüli nézettséget ért el, és a Nem vagyok a barátod 40 milliós MMK-támogatást kapott.

január 31. 19:00 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

február 1. 12:30 - Palace MOM Park, 1-es terem

február 1. 18:30 - Palace MOM Park, 2-es terem

Szajki Péter: Intim fejlődés

Egy tisztességes fővárosi garzonlakás sem jönne ki az Intim fejlődés árából, amit hétmillió forintból [forgatott \[3\]](#) az első filmes rendező. "Nem javaslom senkinek, hogy ilyen kevésből nekiálljon, mert csak a szerencsén múlt, hogy elkészült" - mondta Szajki Péter. Szajki - Dyga Zsomborhoz hasonlóan - a Pálos György-féle Szellemkép Szabadiskolában tanult filmezni, és tizenkét napja volt a forgatásra. Az Intim fejlődésben Szabó Győző, Nagy Zsolt és Nagy-Kálózy Eszter is játszik, és persze jóval a megszokott gázsijuk alatt vállalták a munkát. A kifordított szappanopera "négy férfi egy napjáról szól, akik ugyanazon az estén ugyanabban a night clubban kötnek ki". A történetek középpontjában a szexualitás áll, és mind a négyben van egy kellemetlen titok, ami a felszínre kerül. A DVCAM-re forgatott film a szemle előtt egy nappal készül el csak teljesen, még a fényelésen és a hangutómunkán dolgoznak. Ha a szemle versenyprogramjába nem válogatják be, akkor csak dvd-n jelent volna meg, de ha itt pozitívak a reakciók, a rendező szerint még moziba is kerülhet.

február 1. 14:15 - Palace MOM Park, 3-as terem

február 1. 17:45 - Palace MOM Park, 7-es terem

február 2. 22:00 - Palace MOM Park, 2-es terem

Pater Sparrow: 1

Erős belépőnek ígérkezik, hogy Stanislaw Lem novellájából készít scifit Sparrow, ilyen ritkán látni. Pater Sparrow [Verebes István fia \[4\]](#), aki egy londoni filmes suliban tanult, hogy most végre megmutassa, mi a különbség az angol és a magyar filmes oktatás között. Ebben erős támogatást kapott, például húszmillió forintot Hiller István extrakeretéből a 208 milliós film büdzséjéhez. Összesen hetvenmillió volt a támogatás. Az emberiség egy percét leíró könyvvé változik át egy könyvesbolt összes könyve, emiatt rengeteg fura dolog indul be. A főszereplő Mucsi Zoltán a Valóságvédelmi Hivatal Smith ügynökét alakítja, Haumann Máté segítségével nyomoz. Czukor Balázs, Sinkó László, Kerekes Vica, Mácsai Pál is a csapatban. Igazi sci-fi, amiben nem űrhajókra és szuperlényekre kell gondolni, hanem egy Stanislaw Lem-féle remek novella megfilmesítésére.

február 1. 16:45 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

február 1. 20:45 - Palace MOM Park, 2-es terem

február 2. 15:00 - Palace MOM Park, 2-es terem

Szabó Simon: Papírrepülők

"A Papírrepülők hét, egymástól független történet, ami 18 és 30 év közötti, mai, nagyvárosi fiatalok életét mutatja be" - vezette fel budapesti utcafilmjét az első filmes Szabó Simon, aki Török Ferenc Moszkva térjéből lehet ismerős, ott ő szerezte a hamis vonatjegyeket. "Ez szórakoztató film, nem az a szoció érfelvágós, de azért benne van, hogy milyen nehéz boldogulni egy mai fiatalnak" - tette hozzá. Főleg Budapest belvárosában forgattak, aluljárókban, a Duna-parton, a BKV-n és a Corvin-tetőn. Szabó Simon nem iskolapadban tanulta a filmezést, színház és reklámos szerepek után került a Moszkva térbe, onnantól kisfilmekben és videoklipeken edzette magát. A Papírrepülőkben nagyon ismert színészek nincsenek, de feltűnik például Speak, akinek az első klipjét Szabóék, azaz az [Afterjka csapat \[5\]](#) csinálta, bár nehezen bírták ki röhögés nélkül. A film alatt drumandbass, dubstep, breakbeat és minimál szól, a költségvetése mindössze 27 millió forint volt, de ebből tizenkétfélmillió a készpénz, a többi barter. Az MMK-tól ötmilliót kaptak, amiből 1,5 millió a rendező Megyünk című kisfilmjének tavalyi szemledija után járt, 3,5 millió a producer előző filmje, A temetetlen halott után.

január 30. 14:15 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

január 30. 17:30 - Palace MOM Park, 1-es terem

január 30. 19:30 - Palace MOM Park, 1-es terem

január 31. 22:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

Daniel Young: Pinprick

„A csütörtöki sajtóvetítésre leszünk kész, még a magyar feliratok vannak hátra, mert a film angolul forgott” – mondta el Havas Ágnes társproducer az amerikai származású rendező helyett, aki egy svájci fesztiválon vesz részt éppen a Pinprickkel. Daniel Young első kisfilmjében Antal Nimród játszotta a kamionsofőr főszerepet, az első egész estéje „valahol Új-Európában játszódik, és egy tizenhat éves középiskolásról szól, aki egy harmincas pasit rejteget otthon a szekrényben”. A család életét később felforgató férfit Nagy Ervin játssza, a gimnazistát és anyját két angol anyanyelvű színésznő, Rachael Blake és Laura Greenwood. „A költségvetés elég alacsony, 121 millió forint – mondta még a producer. – A koprodukciós alapból 25 milliót kaptunk, a svájci koprodukciós partner harminc százalékkal szállt be, az RTL Klub 17 százalékkal, kihasználtuk a húszszázalékos adókedvezményt, és egy magáncég is beszállt.” A Pinprick alá a Realistic Crew írt triphopos zenét, és a producer 50-80 ezres mozinézettségre számít.

január 30. 16:45 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

január 30. 20:00 - Palace MOM Park, 3-as terem

január 30. 22:00 - Palace MOM Park, 3-as terem

Zsigmond Dezső: Vadlány - Boszorkánykör

„Erdély vadlányos-szépasszonyos vidékén, Gyimesben játszódik ez a 2009-es ballada. Egy rendőrt hívnak ide bicskázás miatt nyomozni, de aztán a krimiszál egy misztikus-erotikus világba vezet el” - mondta Zsigmond Dezső rendező, aki több mint tíz éve forgat a környéken dokumentumfilmeket. A korábbi munkáiból itt is megjelennek a legjobb figurák, közülük Kurkó János csíkszeredai nagyvállalkozó nemcsak azt a rendőrt játszotta el, akit aztán

elragadnak a boszorkányok, de 3,5 millió forinttal a költségvetésbe is beszállt. A második rendőrt már a Kaméleon szélhámostársa, a kárpátaljai Trill Zsolt alakítja, a címszereplő vadlányt pedig Tankó Erika erdélyi színésznő, akit ott nőtt fel, ahol a film játszódik. „A hegyifilmek nem olcsóak, mi mégis mindössze 64 millióból forgattunk” – jegyezte meg a rendező. A Magyar Történelmi Film Alapítvány 28 millióval, az MMK húszmillióval támogatta őket.

február 1. 17:00 - Palace MOM Park, 9-es terem

február 2. 12:00 - Palace MOM Park, 3-as terem

február 2. 20:00 - Palace MOM Park, 3-as terem

Mátyássy Áron: Utolsó idők

A rövidfilmes Mátyássy Áron idén nyáron 23 nap alatt, 150 millió forintból forgatta le első nagyjátékfilmjét, amihez 62 milliós állami támogatást is [kapott \[6\]](#). Az Utolsó időkben egy lecsúszott autószerelőnek, aki mellékállásban gázolajcsempész megerőszakolják a nővérét. A rendőrség viszont nem foglalkozik az ügygel, így a főszereplő tesz igazságot. A sztori csak látszólag idézi a bosszúfilmeket, a producer szerint inkább "szocióba hajlik", különben nem adhatott volna rá pénzt az m1 (hogyan, azt nem tudtuk meg). Mátyássy szerint "sok vágást használtunk, néhány rész akciófilmben is megállná a helyét. De megőriztük a realitást, ez egy olyan film, ami bármelyik ismerősöddel megtörténhet." Reméljük azért mégsem. A rendező 12 ezres nézőszámot vár, mert szerinte "ezt a filmet csak a 20-as 30-as korosztály fogja magáénak érezni".

január 30. 21:30 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

január 31. 18:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

január 31. 20:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

Gárdos Péter: Tréfa

Gárdos Péter a Szamárköhögés óta főleg kisebb nézettségű, érzelmes filmeket forgat: legalábbis ha Az utolsó blues-ra vagy az Igazi Mikulásra gondolunk. Három lázadó kamaszról forgatott filmje egyházi kollégiumban elkövetett gyerekgyilkosságról szól, bár Bíró Zsuzsa forgatókönyvírónak köszönhetően a sztori inkább hasonlít a Legyek urára, mint a címadó Kosztolányi-írásra. A film 1912-ben játszódik, és mivel sikerült megnyerni társproducernek a zsámbéki Zichy-kastély jelenlegi tulajdonosát, a helyszín is ugyanaz, mint az eredeti novellában. A rendező ismeretlen gyerekszereplőkkel dolgozott, és a tanári karban is van olyan, aki az egyik Cora hentespultja mögül ugrott be a forgatásra. Csak a papokat alakító Lengyel Tamás, Váta Lóránd és Kovács Zsolt voltak profi színészek a stábnak. A 70 millióból 28 támogatás.

február 1. 19:15 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

február 2. 12:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

február 2. 16:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

Szirtes András: Juliette

"Ez a film az adófizetőknek egy fillérjébe sem került, nem kértem rá támogatást. Az elmúlt 10 évben nem volt kedvem harcolni az MMK bürokráciájával, önkéntes száműzetésben éltem vidéken és Belgiumban" - mondta el nekünk Szirtes András, aki írója, rendezője, és főszereplője is a Juliette című "kamera-kamaradrámának". Hogy pontosan mennyiből forgatott 2006 decembere és 2007 tavasza között, nem árulta el ("pénzügyekről úriember nem beszél"), csak

azt, hogy Érsek Obádovics Mercédesszel 800 jelentkező közül választotta ki az apácaneveldeből diliházba kerülő lány szerepére. "Nagy szerencsém volt vele, mert tökéletes köztünk az összhang - folytatta a fényképészként ismert rendező. - Ez azért fontos, mert a rendezés nem matematika. Két emberrel is nehéz forgatni, de ez is lehet ugyanolyan jó film, mint a többszereplős társai."

január 30. 21:30 - *Palace MOM Park, 2-es terem*

február 1. 16:00 - *Palace MOM Park, 7-es terem*

február 1. 19:15 - *Palace MOM Park, 8-as terem*

február 2. 17:00 - *Palace MOM Park, 2-es terem*

Edelényi János: Príma primavéra

Edelényi János szerint 1 millió euró csak egy "mezítlábas road movie-ra" elég, ám filmjében "a főszereplők kapcsolata mindig is fontosabb volt, mint maga az utazás". A Príma primavérában Lukáts Andor játssza Gábort, aki egy huszonéves lánnyal keresi vajdasági nagyanyját, de kiderül, hogy ő ma már csak a férfi képzeletében és rajzaiban él. A film 22 nap alatt készült el 2007 szeptemberében, ehhez jött még 2 nap utóforgatás 2008. augusztusában. 60 millió forintot adott rá az MMK, ötmilliót a Szerencsejáték Zrt., de beszállt a produkcióba a Bolgár Nemzeti Filmközpont és a bolgár köztvé is. Vesela Kazakova főszereplő ugyanis bolgár, őt a két évvel ezelőtti berlini fesztiválon nézte ki magának a rendező. "A Szerbiában játszódó részeket is Bulgáriában forgattuk le, egyrészt a pénz miatt, másrészt mert azt akartuk, hogy a magyarországi és a vajdasági jelenetek hangulatukban is különbözzenek egymástól" - mondta el a rendező, aki azt üzeni a filmmel: "ha kapunk egy második esélyt az élettől, élni kell vele".

január 30. 19:00 - *Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem*

január 31. 12:00 - *Palace MOM Park, 1-es terem*

január 31. 16:00 - *Palace MOM Park, 1-es terem*

Sopsits Árpád: A hetedik kör

"Erős és igaz történet arról, hogyan manipulálják a gyerekeket, és hogyan lesznek áldozatok" - mondta Sopsits Árpád, aki elkészítette harmadik gyerekfilmjét, A hetedik kört. A rendező elmondta, a Céllövöldében, a Torzókban és az új filmjében is a gyerekkort vizsgálja, sőt ezt az egészet trilógiaként kezeli már, mivel az ötvenes évektől kezdve mutatja a gyerekek életét. A filmet Várpalotán és kömyékén forgatták hét gyerekkel és sok színésszel, mint Gáspár Sándorral, Trill Zsolttal, László Zsolttal, Csujá Imrével és Létay Dórával. "A gyerekeket úgy válogatom, hogy az arcuk beégjen a néző fejébe, mert ezek tájjellegű arcok, lehet rajtuk kalandozni" - árulta el a rendező. A valós történeteket feldolgozó film az elmúlt években Magyarországon megesett tragikus eseményekkel foglalkozik, amelyek mindegyike a halálra és a szexuális vágyakra vezethető vissza. A film 167 millióból készült, 105 támogatással.

január 31. 21:30 - *Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem*

február 1. 14:45 - *Palace MOM Park, 1-es terem*

február 1. 21:15 - *Palace MOM Park, 1-es terem*

Nagy Viktor Oszkár: Apaföld

A főiskoláról kikerült 28 éves Nagy Viktor Oszkárnak ez az első nagyjátékfilmje, ami egyben vizsgafilmje is volt, ráadásul egy nagyon személyes történetet,

egy apa-fiú kapcsolat. Az előzetesen látszik, hogy Derzsi Jánosnak van ez a kemény, fájdalmas tekintete, ami illik ehhez a magyar termőföldi drámához, amiben apa és fiú Oidipusz-történetét követhetjük nyomon. Még a felvételije idején írta Nagy Viktor Oszkár a filmnovellát, amit elsőévesként megrendezett, de még szerinte sem sikerült. A zongorát hatásosan ütök, de megvan a veszélye, hogy hirtelen belezuhan a magyar filmes betegségbe, és alig lesz benne beszéd, csak kép és zene: "Nagyon keveset beszélünk, nem mondjuk ki az érzéseinket, erről szól a film. Gondolkodó, filozófikus". Az apa kijön a börtönből, vesz egy földet, hogy a fiával megművelje, ahogy a nőt is közösen művelnék a Mátrában. A 120 millióból készült Apaföld (ebből 72 millió mmk-s pénz) első ránézésre a Delta 2 lehetne, de mivel a rendező nem látta a Deltát, ezért fontosabb lehet, hogy Janisch Attila Másnap című filmjében dolgozott, és egyben annak kedvenc tanítványa is volt.

január 31. 16:45 - Budapesti Kongresszusi Központ, Pátria Terem

január 31. 20:30 - Palace MOM Park, 4-es terem

február 1. 17:00 - Palace MOM Park, 1-es terem

A cikkben hivatkozott linkek:

[1] <http://index.hu/kultur/cinematix/ccikkek/muv0604/>

[2] <http://index.hu/kultur/cinematix/ccikkek/palfi0310/>

[3] <http://index.hu/kultur/cinematix/ccikkek/fejlov1026/>

[4] <http://index.hu/kultur/cinematix/ccikkek/sparrow0803/>

[5] <http://www.afterjka.com/>

[6] <http://index.hu/kultur/cinematix/ccikkek/muv0604/>